

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Olgy Stránské a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a JUDr. Milana Podhrázkého ve věci žalobců **a) Z. P.**, bytem x, a **b) A. H.**, bytem x, proti žalovanému **Městskému soudu v Praze**, se sídlem Spálená 2, 112 16 Praha 2, o **žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu**,

t a k t o:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou osobně u zdejšího soudu dne 2. 10. 2015 domáhají ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, který spatřují v tvrzeném příkazu vydaném soudcem Městského soudu JUDr. Pavlem Bendou pracovníci infocentra, aby žalobci b) znemožnila nahlížení do spisu sp. zn. 7 To 349/2015, jenž se týká trestního stíhání žalobce a).

Žalobci v žalobě uvádějí, že se v den podání této žaloby dostavili do kanceláře infocentra Městského soudu v Praze k nahlížení do výše uvedeného spisu. Žalobci b) byl tento úkon pracovníci informačního centra znemožněn, přestože předložil plnou moc k zastupování žalobce a) v předmětné věci. Pracovnice infocentra jednala na základě příkazu předsedy senátu projednávajícího předmětnou věc JUDr. Pavla Bendy (dále jen „předseda senátu“), což žalobci dokládají záznamem o tom vyhotoveným. V pokynu předsedy senátu žalobci spatřují nezákonný zásah do jejich práv nesprávným úředním postupem. Žalobci trvají na nařízení jednání ve věci samé.

Soud se musel v první řadě zabývat tím, zda jsou splněny podmínky řízení a zda tedy lze ve smyslu § 49 odst. 1 s. ř. s. „projednat věc samu“. Přitom zjistil, že žaloba nenapadá nezákonný zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu, nelze ji tudíž projednat meritorně a není tedy splněn zákonný předpoklad pro to, aby ve věci bylo nařizováno jednání. Takový postup je plně v souladu i s čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, neboť právo na veřejné projednání věci se vztahuje na projednání věci samé, tj. na případy, kdy se soud zabývá podstatou podané žaloby, nikoliv však případů, kdy je soud nucen konstatovat, že se věcí zabývat nemůže v důsledku nedostatku podmínek řízení.

Žalobci spatřují nezákonný zásah správního orgánu v pokynu předsedy senátu, který podle jejich tvrzení stanovil, že žalobci b) nesmí být umožněno nahlížení do předmětného spisu. Jak plyne z § 82 s. ř. s., žalovatelného zásahu se může dopustit pouze správní orgán. Pro to, aby bylo možno určitý orgán označit za správní orgán, musí být splněny tři podmínky stanovené § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

1. Jedná se o orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, popř. o fyzickou nebo právnickou osobu nebo jiný orgán.
2. Orgán rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob.
3. Rozhodování se děje v oblasti veřejné správy.

Tyto podmínky musí být naplněny kumulativně, tj. při nenaplnění byť jedné z nich nemůže být orgán považován za orgán správní.

Přestože soud může vystupovat jako správní orgán (např. při poskytování informací na základě zákona č. 106/1999 Sb., o poskytování informací), v případě nahlížení do spisu se jedná o činnost, jež je přímo spjata s výkonem moci soudní. Jednání předsedy senátu tak uvedené definiční znaky nenaplní, neboť se nejedná o rozhodování v oblasti veřejné správy. Tvrzené jednání tak není možné kvalifikovat jako nezákonný zásah, pokyn či donucení správního orgánu, a tedy není žalovatelné dle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího s. ř. s.

Na základě výše uvedeného soudu nezbylo, než žalobu odmítnout, a to podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něž soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat. V tomto případě nejsou splněny podmínky řízení a jedná se o neodstranitelný nedostatek řízení v podobě nepřislušnosti jakéhokoliv soudního či správního orgánu k projednání věci.

Postup podle ustanovení soudního řádu správního je totiž určen k ochraně před akty správních orgánů. Ochrany proti postupu pracovníků soudu při výkonu soudní moci se nelze domáhat žalobami podle soudního řádu správního, nýbrž procesními prostředky v rámci řízení ve věcech, v nichž žalobci usilovali o nahlížení do spisu. Jestliže by překážky, jež měly být kladeny ve výkonu práva nahlížet do spisu, byly posouzeny jako nezákonné a jestliže by představovaly porušení procesních práv žalobce a) v řízení do té míry, že by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, mohl by se žalobce a) s úspěchem domáhat zrušení rozhodnutí ve věci samé podáním příslušného opravného prostředku (odvolání, dovolání). Napadení úkonů soudní osoby činěných v rámci jurisdikční složky soudní moci žalobou podle soudního řádu správního je nicméně nepřipustné, neboť k tomuto účelu tento typ soudní ochrany neslouží – taková žaloba tedy musí být odmítnuta [srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 25. 7. 2005, č. j. 8 Ans 2/2005-63, publikovaný pod č. 692/2005 Sb. NSS, popř. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2013, č. j. 45 A 33/2013-16]. S ohledem na absolutní nepřipustnost podané žaloby adresovaný soud považoval za nepřipadné řešit otázku místní příslušnosti soudu (srov. též závěry rozsudku NSS ze dne 26. 11. 2015, č. j. 9 As 207/2015-46).

Soud nicméně na okraj poznamenává, že podle zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „t. ř.“) se může zletilý a plně svéprávný obviněný nechat v trestním řízení zastoupit pouze advokátem. Ten se může pro jednotlivé úkony trestního řízení, s výjimkou řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně, před vrchním soudem a nejvyšším soudem, dát zastoupit koncipientem. Pokud žalovaný b) není advokátem ani advokátním koncipientem, pak nemá plná moc udělená mu žalobcem a) z pohledu trestního řízení relevanci. K právu žalobce b) nahlížet do spisu soud uvádí, že dle § 65 t. ř. právo nahlížet do spisu náleží obviněnému, osobě zúčastněné, poškozenému, obhájci obviněného a zmocněnci poškozeného či osoby zúčastněné. Ustanovení dále zmiňuje osoby jiné, jimž může být umožněno nahlížet do spisu, ovšem pouze se souhlasem předsedy senátu, a pouze pokud je toho třeba k uplatnění jejich práv. Těmito jinými osobami nejsou myšleny jakékoliv jiné osoby, ale osoby, jejichž procesní práva plynou z trestního řádu. Těmi mohou

být např. osoby, které mohou podat ve prospěch obviněného stížnost, odvolání, nebo návrh na obnovu řízení; zájmové sdružení občanů nebo důvěryhodná osoba nabízející jako náhradu vazby převzetí záruky za další chování obviněného a za to, že se na vyzvání dostaví k soudu; majitel zajištěných peněz na účtu u banky nebo jiného subjektu, který vede účet pro jiného, majitel cenných papírů, atd. (srov. ŠÁMAL, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 707). Otázku, zda takovou osobou byl žalobce b) však mohou řešit pouze soudy v trestním řízení žalobce a).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s., podle nějž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 15. února 2016

Olga Stránská, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová